УДК 330.341.1:005.35

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНИМ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ФОРМУВАННІ КОРПОРАТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

© 2016 **КЛЮС Ю. І.**

УДК 330.341.1:005.35

Клюс Ю. І. Управління ефективним розвитком промислового підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями

Розглянуто існуючу концепцію ефективного розвитку промислових підприємств, досліджено напрями управління ефективним розвитком промислового підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями. Обґрунтовано формування етапів послідовності стратегічного управління ефективним розвитком суб'єкта господарювання на базі формування корпоративної системи управління інноваціями. Запропоновані етапи послідовності управління ефективним розвитком при переорієнтації діяльності підприємства на інноваційний шлях можуть використовуватися у випадках, коли планується впровадження інвестиційного проекту, спрямованого на реалізацію інновацій. Розроблено модель визначення цілей і задач ефективного розвитку підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями.

Ключові слова: *інноваційна діяльність, підприємство, управління, система, розвиток.*
Рис.: *3.* ***Бібл.:*** *10.*

Клюс Юлія Ігорівна *– кандидат економічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри обліку і оподаткування, Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля (пр. Центральний, 59а, Сєвєродонецьк, Луганська обл., 93400, Україна)*
E-mail: *klus_control@mail.ru*

УДК 330.341.1:005.35

Клюс Ю. И. Управление эффективным развитием промышленного предприятия при формировании корпоративной системы управления инновациями

Рассмотрена существующая концепция эффективного развития промышленных предприятий, исследованы направления управления эффективным развитием промышленного предприятия при формировании корпоративной системы управления инновациями. Обосновано формирование этапов последовательности стратегического управления эффективным развитием предприятия на базе формирования корпоративной системы управления инновациями. Предложенные этапы последовательности управления эффективным развитием при переориентации деятельности предприятия на инновационный путь могут использоваться в случаях, когда планируется внедрение инвестиционного проекта, направленного на реализацию инноваций. Разработана модель определения целей и задач эффективного развития предприятия при формировании корпоративной системы управления инновациями.

Ключевые слова: *инновационная деятельность, предприятие, управление, система, развитие.*
Рис.: *3.* ***Бібл.:*** *10.*

Клюс Юлия Игоревна *– кандидат экономических наук, доцент, и. о. заведующего кафедрой учета и налогообложения, Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля (пр. Центральный, 59а, Северодонецк, Луганская обл., 93400, Украина)*
E-mail: *klus_control@mail.ru*

UDC 330.341.1:005.35

Klus Yu. I. Managing the Efficient Development of Industrial Enterprise While Forming the Corporate System for Management of Innovations

The existing conception of efficient development of industrial enterprises has been considered, directions of managing the efficient development of industrial enterprise while forming the corporate system for management of innovations have been examined. The formation of stages of the sequence of strategic management of the efficient development of enterprise based on forming the corporate system for management of innovations has been substantiated. The proposed stages of the sequence of strategic management of the efficient development in the reorientation of enterprise's activity to the innovative way could be used in the cases when introducing an investment project aimed at implementation of innovations is being planned. A model for determining the goals and tasks of the efficient development of enterprise while forming the corporate system for management of innovations has been developed.

Keywords: *innovation activity, enterprise, management, system, development.*
Fig.: *3.* ***Bibl.:*** *10.*

Klus Yulya I. *– PhD (Economics), Associate Professor, Acting Head of the Department of Accounting and Taxation, East-Ukrainian National University named after V. Dahl (59a Tsentralnyi Ave., Sievierodonetsk, Luhansk region, 93400, Ukraine)*
E-mail: *klus_control@mail.ru*

Будь-яке підприємство, яке функціонує в умовах ринкової економіки, своєю головною внутрішньою метою ставить максимізацію прибутку. Ефективний інноваційний розвиток являє собою об'єктивну необхідність для стійкого економічного зростання. Головну ціль інноваційної діяльності підприємств або організацій можна позначити як отримання певного числа інновацій у вигляді нової продукції, технологій, сировини, методів організації та управління, що володіють певними характеристиками. Велике значення для управління ефективним розвитком промислового підприємства має формування нових та дієвих систем управління інноваційною діяльністю щодо спрямовування її в ефективне русло. Тому формування корпоративної системи управління інноваціями та дослідження її ролі в ефективному розвитку підприємств є вкрай актуальним.

Значний внесок у дослідження проблем управління ефективним розвитком промислових підприємств зробили українські [1–5] та іноземні науковці [6–10]. Окремі аспекти корпоративного управління інноваційною діяльністю розглядали Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. [2]. Варто відзначити праці Федулової Л. Н., яка аналізувала перспективи розвитку інноваційної промисловості України [5]. Однак на сьогоднішній день питання дослідження напрямів розвитку підприємства при корпоративному управлінні його інноваційною діяльністю набули значного розвитку.

На основі вищевикладеного можна сформулювати мету статті, яка полягає в розробці напрямів управління ефективним розвитком промислового підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями.

Традиційна концепція ефективного розвитку промислових підприємств у сучасних умовах потребує вдосконалення, бо в ній не знайшло відображення чимало питань, що виникають при формуванні корпоративної системи управління інноваціями на промислову підприємстві при реалізації стратегії інноваційного розвитку [1].

Автором розроблено етапи стратегії ефективного розвитку промислового підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями (*рис. 1*).

При переорієнтації до інноваційного шляху розвитку підприємство здобуде такі позитивні риси своєї стратегічної діяльності:

- використання нових технологій дозволяє вдосконалити якість або властивості продукції, яка виробляється, що позначиться на її конкурентоспроможності, яка, своєю чергою, нерозривно пов'язана з ефективним розвитком підприємства;
- інноваційні методи менеджменту і маркетингу приводять до більш раціонального використання наявних ресурсів, що може вплинути на зниження витрат;
- ефективне використання і комбінування чинників, які впливають на ефективний розвиток підприємства, дозволять максимізувати їх позитивну дію та знизити негативний вплив;
- безперервна модернізація виробництва і ведення бізнесу на основі інноваційної моделі розвитку дозволить підприємству швидко реагувати на нововведення конкурентів і, таким чином, підтримувати свої показники на заданому рівні, а, отже, позитивно впливати на перспективи ефективного розвитку;
- постійні дослідження і розробки сприяють подальшому прогнозуванню та розвитку інновацій;
- постійна та успішна реалізація інноваційних проектів додає підприємству імідж гнучкого й інноваційного, що є складником конкурентоспроможності фірм і, таким чином, впливає на підтримку його ефективного розвитку [2].

Зметою управління ефективним розвитком підприємства в умовах формування корпоративної системи управління інноваціями можливе застосування «карти корпоративного управління інноваціями» як особливої форми планування, що сприяє знаходженню ефективних управлінських рішень.

Формування інвестиційного портфеля підприємства та використання «карти корпоративного управління інноваціями» дозволить забезпечити стійкість системи управління при формуванні корпоративної системи управління інноваціями, оскільки ефективний розвиток є логічною перспективою і результатом інноваційного розвитку, що, своєю чергою, є вихідною ефективного управління інноваційною діяльністю [6].

Таким чином, реалізація запропонованих шляхів стратегічного управління ефективним розвитком промислових підприємств при формуванні корпоративної системи управління інноваціями дозволить підприємству сягати ефективного розвитку при переорієнтації на інноваційний шлях розвитку.

Функції управління (так звані особливі форми управлінської праці) відображають цілеспрямований вплив на об'єкти, що керуються, та розкривають сутність і зміст процесу управління. Вони є сутнісною основою процесу управління. Основоположник однієї з наукових шкіл управління А. Файоль виділив шість таких вихідних функцій [7]. Він вважав, що для того, щоб управляти, необхідно передбачати, планувати, організовувати, розпоряджатися, координувати і контролювати. Інші автори згодні з ним у цьому підході та пропонують розширений або звужений перелік таких функцій. Узагальнюючи наявні точки зору, для формування етапів послідовності стратегічного управління ефективним розвитком суб'єкта господарювання при формуванні корпоративної системи управління інноваціями з метою переорієнтації діяльності промислового підприємства на інноваційний шлях розвитку виділимо такі етапи процесу управління [2; 9]:

- *планування* – визначення кінцевої мети стратегічної діяльності керованого об'єкта; засобів, способів, строків її досягнення; розробка напрямів інноваційної діяльності, визначення способів управління цією діяльністю (планування формування корпоративної системи управління інноваціями), оцінювання засобів ефективності сформованої корпоративної системи управління інноваціями;
- *організація* – складання організаційного плану та графіку заходів щодо формування корпоративної системи управління інноваціями;
- *мотивація* – застосування системи заохочення учасників формування корпоративної системи управління інноваціями;
- *координація* – регулювання діяльності з реалізації інвестиційного проекту щодо формування корпоративної системи управління інноваціями на підприємстві;
- *контроль* – перевірка відповідності реалізації проекту з формування корпоративної системи управління інноваціями згідно із заходами, що були розглянуті на етапі планування;
- *аналіз* – оцінювання результатів реалізації проекту з формування корпоративної системи управління інноваціями та застосування коригуючих дій на основі висновків цього оцінювання.

Важливіше значення для забезпечення стратегії ефективного розвитку підприємства має система планування, яка повинна відповідати умовам стійкості та гнучкості результатів, що є особливо актуальним в умовах формування корпоративної системи управління інноваціями [4; 8].

Для забезпечення дієвого управління ефективним розвитком підприємства необхідно визначити послідовність управління ефективним розвитком.

З урахуванням вищевикладеного на *рис. 2* наведено послідовність етапів управління ефективним розвитком промислового підприємства, що складається з блоків: планування, організація, мотивація, координація, контроль і аналіз.

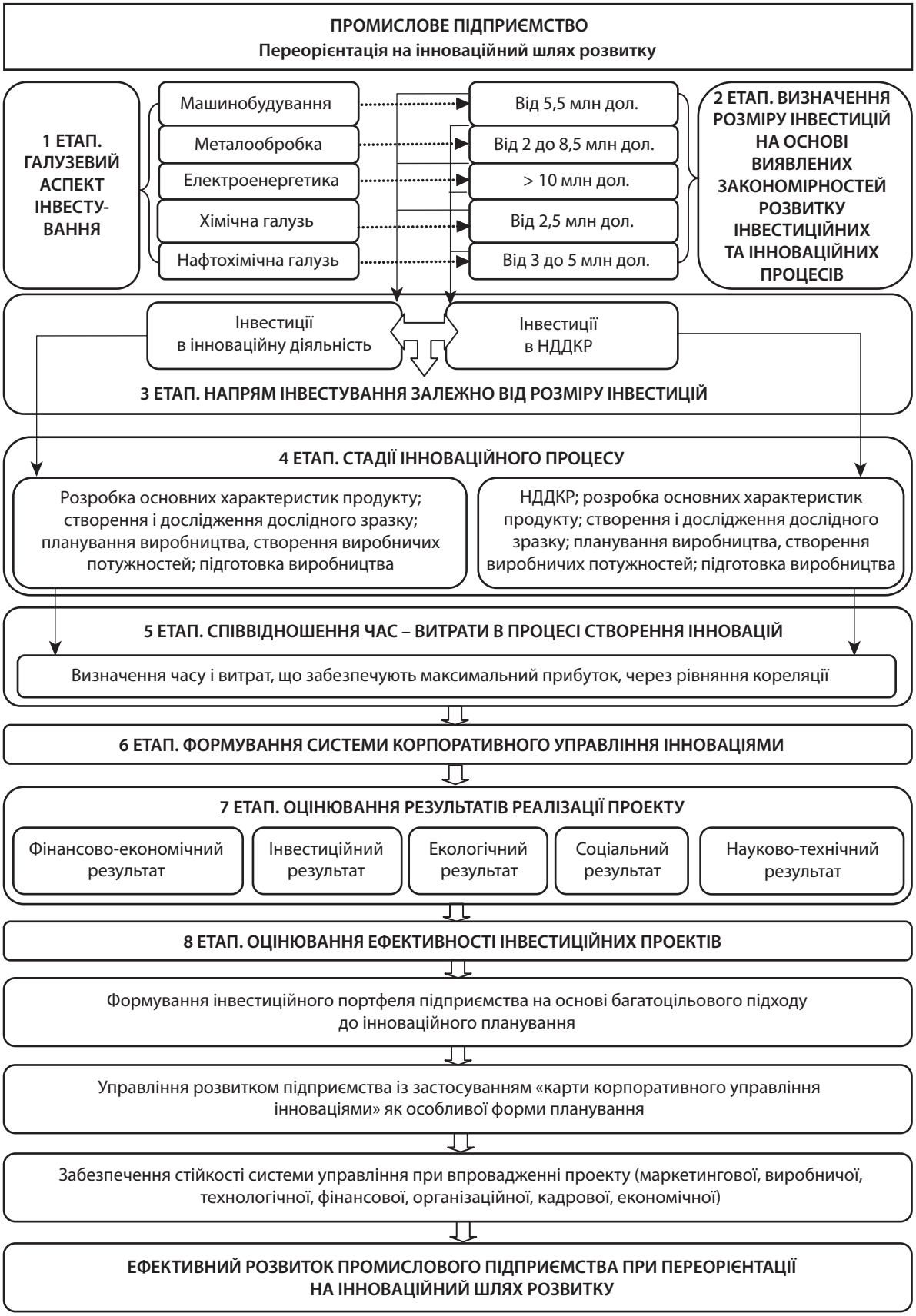

Рис. 1. Етапи стратегії ефективного розвитку промислових підприємств при формуванні корпоративної системи управління інноваціями

Джерело: авторська розробка.

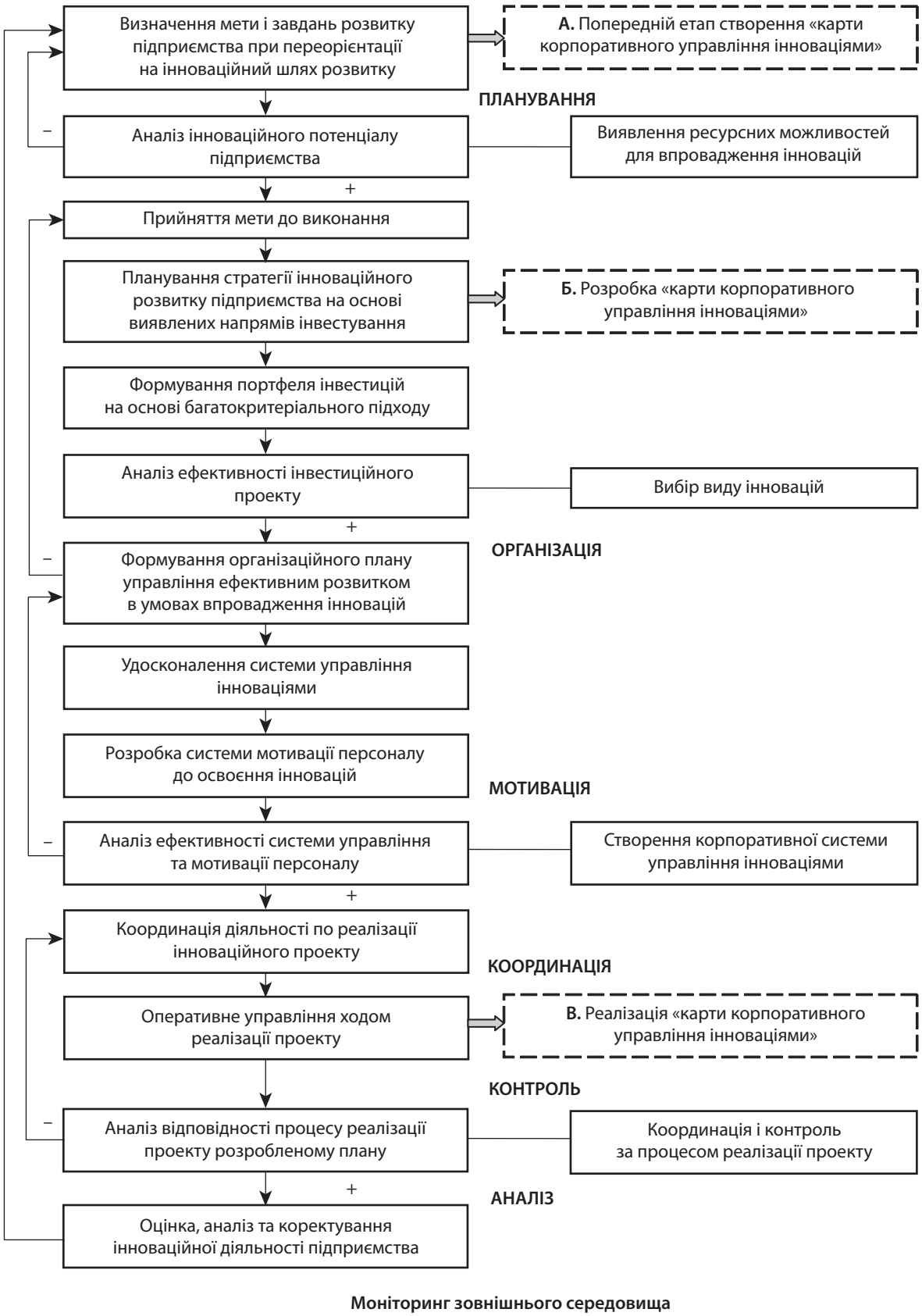

Рис. 2. Послідовність етапів процесу управління ефективним розвитком промислового підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями

Джерело: авторська розробка.

У кожному з блоків виділено етапи, які є значущими з точки зору реалізації стратегії ефективного розвитку при формуванні корпоративної системи управління інноваціями.

У процесі постановки мети і завдань ефективного розвитку підприємства необхідно визначити фактори, які забезпечують ефективний розвиток підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями (*рис. 3*).

Рис. 3. Модель визначення цілей і завдань ефективного розвитку підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями

Джерело: авторська розробка.

Неважко помітити, що, по-перше, всі фактори направлені на те, щоб інноваційна діяльність забезпечувала ефективний розвиток та певні конкурентні переваги підприємству на тому чи іншому ринку товарів та послуг, і, по-друге, чинники можуть впливати не тільки як окремі «аспекти впливу», а й у певних поєднаннях, що ускладнює процес формування корпоративної системи управління інноваціями.

Управління ефективним розвитком підприємства при формуванні корпоративної системи управління інноваціями є функціональною інноваційною стратегією і має відображати інноваційну політику підприємства, що дозволяє підвищувати і/або підтримувати конкурентний статус продукції підприємства. Управління ефективним розвитком підприємства представляє собою не тільки основний інноваційний процес, але і розвиток системи факторів та умов, необхідних для його здійснення, тобто інноваційного потенціалу. Отже, можна сказати, що інноваційна стратегія підприємства має відображати зміст та основні напрямки процесу інноваційного розвитку підприємства. Ключовими чинниками, що визначають цілі й засоби досягнення цілей інноваційної стратегії в рамках її реалізації, є такі [4]:

- баланс між продукцією, що випускається, і технологічними можливостями підприємства, що визначає межу варіантності підприємства в умовах зміни зовнішнього навколишнього середовища, а також можливість задоволення споживача з необхідним рівнем якості;
- баланс між фундаментальними і прикладними науковими розробками, що визначає інноваційний заділ або реальні ключові компетенції, які можна здійснити в доступному для огляду майбутньому;
- позиціонування на ринку з урахуванням отримання конкурентних переваг, що дозволяють виробляти конкурентоспроможну продукцію для тих сегментів ринку, які представляють інтерес для вищого керівництва;
- час розробки і виходу на ринок, що забезпечує отримання високого і сталого прибутку.

Особлива роль в управлінні ефективним розвитком на промислових підприємствах відводиться корпоративному керівництву. Якщо топ-менеджери підприємства прагнуть до здійснення інноваційної діяльності, зацікавлюють у цьому свій персонал і згодні виділяти ресурси на розробку та реалізацію інноваційних проектів, – це однозначно виступає певною мотивацією щодо стратегічного ефективного розвитку. Світовий досвід показує [10], що активне здійснення інноваційної діяльності таких менеджерів зі світовим іменем, як Джек Уелч з «General Electric», Акіо Моріто із «Sony», Біл Гейтс з компанії «Microsoft», допомогло їх компаніям досягти світового лідерства.

ВИСНОВКИ

Запропоновані етапи послідовності управління ефективним розвитком при переорієнтації діяльності підприємства на інноваційний шлях можуть використовуватися у випадках, коли підприємство планує впровадити інвестиційний проект, спрямований на реалізацію інновацій з метою ефективного розвитку підприємства. Вибір проекту по 8 напрямках, виявлених у ході дослідження, а також урахування зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на систему управління, дозволять підприємству ефективніше здійснювати залучення інновацій у господарський оборот, проводити відбір напрямків інвестування, що забезпечують сталий розвиток підприємства. Це може бути напрямом перспективних досліджень. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Варфоломєєва В. О. Інформаційне забезпечення управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств малого бізнесу. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 4. С. 165–171.

2. Інноваційний розвиток промисловості України: навч. посіб./Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін. Київ: КНТ, 2006. 648 с.

3. Ильяшенко С. Н. Формирование структуры инвестиционных ресурсов развития предприятия. *Бизнес Информ*. 1999. № 9-10. С. 79–81.

4. Инновационный менеджмент: учебник для вузов/ С. Д. Ильенкова, Л. М. Гохберг, С. Ю. Ягудин и др.; под ред. С. Д. Ильенковой. М.: Банки и биржи ЮНИТИ, 1997. 327 с.

5. Федулова Л. Н. Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України. *Економіка України*. 2008. № 7. С. 24–36.

6. Kunte A., Hamilton K., Dixon J., Clemens M. Estimating National Wealth: Methodology and Results. Environmental Economics Series (IMF), 1998. 44 p.

7. McKay M. D., Beckman R. J., Conover W. J. A Comparison of Three Methods for Selecting Values of Imput Variables in Analysis of Output from a Computer Code. *Technometrics*. 1979. Vol. 21, No. 2. P. 239–245.

8. Kutner M. H., Nachtsheim C. J., Neter J. Applied Linear Statistical Models. 5th ed. Chicago: McGraw-Hill, IL, 2004. 1396 p.

9. Romer D. Advanced Macroeconomics. 4th ed. Chicago: McGraw-Hill Education, 2011. 736 p.

10. The Collected Works of Enrico Fermi/Ed by Segre E. Chicago: The University of Chicago Press, 1965.

REFERENCES

Fedulova, L. N. "Perspektyvy innovatsiino-tekhnolohichnoho rozvytku promyslovosti Ukrainy" [Perspectives of innovative and technological development of Ukrainian industry]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 7 (2008): 24-36.

Iliashenko, S. N. "Formirovaniye struktury investitsionnykh resursov razvitiya predpriyatiya" [Formation of structure of investment resources of enterprise development]. *Biznes Inform*, no. 9-10 (1999): 79-81.

Ilenkova, S. D. et al. *Innovatsionnyy menedzhment* [Innovation management]. Moscow: Banki i birzhi; YuNITI, 1997.

Kunte, A. et al. *Estimating National Wealth: Methodology and Results.* Environmental Economics Series (IMF), 1998.

Kutner, M. H., Nachtsheim, C. J., and Neter, J. *Applied Linear Statistical Models.* Chicago: McGraw-Hill, 2004.

McKay, M. D., Beckman, R. J., and Conover, W. J. "A Comparison of Three Methods for Selecting Values of Imput Variables in Analysis of Output from a Computer Code". *Technometrics.* Vol. 21, no. 2 (1979): 239-245.

Romer, D. *Advanced Macroeconomics.* Chicago: McGraw-Hill Education, 2011.

The Collected Works of Enrico Fermi. Chicago: The University of Chicago Press, 1965.

Volkov, O. I. et al. *Innovatsiinyi rozvytok promyslovosti Ukrainy* [Innovative development of industry of Ukraine]. Kyiv: KNT, 2006.

Varfolomieieva, V. O. "Informatsiine zabezpechennia upravlinnia rozvytkom innovatsiinoho potentsialu pidpryiemstv maloho biznesu" [Information support of management of development of innovative potential of small businesses]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 4 (2006): 165-171.